

РЕШЕНИЕ

№ 20990

гр. София, 27.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 80 състав, в
публично заседание на 30.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Виржиния Петрова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **12474** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ вр. чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на Р. М. Р., ЕГН [ЕГН], чрез адв. А. В., съдебен адрес: [населено място], [жк], [улица][жилищен адрес]А, срещу Решение № 3305-40-47/30.10.2025г. на управителя на НОИ, с което е отхвърлена жалбата й срещу Разпореждане № РНП-ЗЕ-4-31-02055885 от 23.09.2025г.

Жалбоподателят оспорва решението като неправилно, постановено при нарушение на материалния и процесуалния закон и при липса на мотиви. Прави изрично възражение за изтекла погасителна давност. Навежда, че в Испания вече са й начислени суми за възстановяване, както и че възстановяването на платени суми би поставило пенсионера в икономическа несигурност и би накърнило социалната функция на пенсията. По същество от съда се иска да отмени обжалваното решение и присъди направените по делото разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. В., която поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена по съображения включително изложени в писмени бележки. Претендира разноски по списък.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ - С. град, чрез юрк. В., оспорва жалбата и моли решението да бъде потвърдено, като изтъква, че разпореждането за възстановяване на суми е постановено след като това за изменение на пенсията е влязло в сила. Признава възражението за

давност за частично основателно по отношение на задълженията за 2018г. и 2019г. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомен, не изпраща представител.

Съдът, след като се запозна с жалбата и доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

С разпореждане № [ЕГН], прот. № У53134 от 05.08.2014 г. /л.28 от делото/ на жалбоподателя Р. М. Р. е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 22.01.2014 г., съгласно чл. 68, ал. 1- 2 КСО, във връзка с Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и Съвета за координация на системите за социална сигурност, по заявление от 24.01.2014 г. В процесния случай, пенсията е отпусната при сумиране на български и испански осигурителни периоди за придобиване право на пенсия, съгласно чл. 6 Регламент (ЕО) № 883/2004 и изчислена при съобразяване освен с чл. 70 КСО, и с разпоредбата на чл. 52 от Регламент (ЕО) № 883/2004. При определяне на пенсията са отчетени български осигурителен стаж от III-та категория труд, за времето от 02.11.1970 г. до 08.11.2002 г. (с прекъсване), възлизащ на 28 г. 02 м. 22 д. и испански осигурителен стаж до датата на отпускане на българската пенсия, за право и размер на пенсия от 08 г. 04 м. 29 д. Установено е, че само въз основа на българския стаж не се придобива право на пенсия и е приложена разпоредбата на чл. 6 от Регламент (ЕО) № 883/2004 Европейския парламент и на Съвета за координация на системите за социална сигурност, съгласно която, когато правото на пенсия зависи от наличието на определени осигурителни периоди, то компетентната институция, извършваща преценката на правото, сумира осигурителните периоди придобити по законодателствата на всички държави членки (в случая България и Испания), за да отпусне пенсия.

Определеният размер пенсия е осъвременяван и преизчисляван съобразно действащата нормативна уредба след датата на отпускане на пенсия.

Във връзка с последваща проверка на пенсионното досие на 24.09.2024г. е постъпила информация от испанската компетентна институция, с приложено испанско решение за пенсия, от което е установено, че испанската институция отпуска на лицето пенсия за старост, считано от 29.06.2018 г., както и формуляр E205 ES (удостоверение за осигурителни периоди в Испания) за потвърждаване на испански стаж за времето от 05.05.2005 г. до 28.06.2018 г. (с прекъсване) с продължителност за право и размер пенсия от 12 г. 06 м. 09 д.

С разпореждане № [ЕГН], изх. № 1057-50-744#2 от 17.04.2025 г. /л.52 от делото/ вземайки предвид постъпилата информация и зачитайки трудов стаж в чужбина от 12 г. 06 м. 09 д, пенсията е изменена, считано от 29.06.2018 г. (дата на отпускане на чужда пенсия), съгласно чл. 50, ал. 4 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета за координация на системите за социална сигурност. Разпореждането за изменение на пенсията е обжалвано по административен ред и потвърдено с Решение № 3305-40-30 от 06.06.2025 г. на управителя на НОИ /л.61/. Решението е връчено на госпожа Р. лично на 18.06.2025г./л.112/ и не е обжалвано по съдебен ред, поради което същото е влязло в сила.

С разпореждане № 2143-50-1 от 14.07.2025 г. /л.64/ пенсията е изменена по реда на чл. 102, ал. 2 КСО, считано от 01.04.2024 г. с допълнително придобит български осигурителен стаж с

продължителност от 9 дни, както и осъвременена, считано от 01.07.2024 г. и от 01.07.2025 г., съобразно чл. 100 КСО.

След извършените изменения в размера на българската пенсия с разпореждане № [ЕГН], изх. № 1057-50-744#2 от 17.04.2025 г. и разпореждане № 2143-50-1 от 14.07.2025 г. са формирани неоснователно изплатени суми за пенсия за периода 29.06.2018г. – 30.4.2025г., които с разпореждане № РНП-ЗЕ-4-31- 02055885 от 23.09.2025 г. издадено от длъжностното лице по чл. 98, ал. 1, т. 2 от КСО /л.70/ на основание чл.114, ал.2, т.3 е разпоредено г-жа Р. да възстанови, като общият размер на задължението е 2027,72 лв. Разпореждането е обжалвано по административен ред с жалба от 09.10.2025г. във връзка с която постановено и процесното Решение № 3305-40-47/30.10.2025г. на управителя на НОИ /л.21/, с което жалбата е оставена без уважение, а разпореждането в потвърдено.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е допустима - подадена е в срок, от лице с интерес от оспорването на акта и срещу акт, подлежащ на обжалване. Разгледана по същество жалбата е частично основателна.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган – управителя на НОИ, съгласно приложимата към момента на издаването му редакция на чл. 117, ал. 4 във връзка с чл. 98, ал. 2, т. 2 от КСО.

При издаването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроцесуалните правила, които да са от такова естество, че да са ограничили правото на жалбоподателката да участва в административното производство. Спазена е изискуемата от закона писмена форма, като актът е и надлежно мотивиран по смисъла на чл. 59, ал. 2 АПК. Съдържа информация за реда, срока и органа, пред който подлежи на обжалване, датиран и подписан, с кореспондиращ на мотивите диспозитив. Въз основа на изложеното не се откриват отменителни основания по чл. 146, т. 1, т. 2 и т. 3 от АПК.

По приложение на материалния закон съдът намира следното:

Съгласно чл. 114, ал. 2, т. 3 от КСО добросъвестно получените суми за осигурителни плащания не подлежат на възстановяване от осигурените лица с изключение на следните случаи, в които възстановяването на сумите е без лихва до изтичането на срока за доброволно изпълнение: на изменение или прекратяване на обезщетение или пенсия в резултат на получени доказателства при прилагане разпоредбите на международен договор, по който Република България е страна, или на европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност.

Между страните няма спор, а и от събраните доказателства се установи, че с разпореждане № [ЕГН], прот. № Y53134 от 05.08.2014 на жалбоподателя Р. М. Р. е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 22.01.2014 г., която е осъвременявана и преизчислявана съобразно действащата нормативна уредба. След постъпване на документи от испанска страна с влязло в сила разпореждане № [ЕГН], изх. № 1057-50-744#2 от 17.04.2025 г. размерът на пенсията е намален със задна дата по реда на чл.50, ал.4 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и Съвета за координация на системите за социална сигурност. В случая разпореждането по чл. 98, ал. 2, т.2 КСО /Разпореждане РНП-ЗЕ-4-31- 02055885 от 23.09.2025 г./, е издадено след влизане в сила на разпорежданията по чл. 98, ал. 1 КСО, като с влязъл в сила акт са разрешени въпросите за размера на отпуснатата пенсия, осигурителния стаж и възраст, включително и размерът на индивидуалния коефициент на лицето. Ето защо, възраженията в жалба относно тези въпроси, не са относими към Разпореждане РНП-ЗЕ-4-31- 02055885 от 23.09.2025 г., потвърдено с процесното решение на управителя на НОИ, които са предмет на настоящото административно дело. Последните два акта касаят единствено процедурата по възстановяване на неоснователно получените от жалбоподателя суми, размерът на които е предопределен с влезлите в сила

предходни разпореждане № [ЕГН], изх. № 1057-50-744#2 от 17.04.2025 г. и разпореждане № 2143-50-1 от 14.07.2025 г. на пенсионния орган.

В случая административният орган се е позовал на получените на 24.09.2024 г. от компетентната институция на Испания документи въз основа на което е обосновал наличието на правното основание по чл. 114, ал. 2, т. 3 КСО. С оглед установените по делото факти и обстоятелствата се потвърждават изводите на управителя на НОИ, че изменението на размера на пенсията /в резултат на което част от получените суми се явяват недължимо изплатени/ е вследствие получените от Испания доказателства.

Относно възражението за вече извършена корекция на пенсията получавана в Испания следва да бъде отбелязано, че принципно е възможно и допустимо и в двете държави да бъде едновременно извършена корекция. В този случай всяка държава коригира „своята“ част от пенсията поради открита грешка в собствените си изчисления или стаж. В този случай всяка институция си удържа надзетото само от сумите, които тя самата изплаща. Доколкото е възможно едната държава да поиска съдействие от другата за събиране на собственото си взема (което не е могла да стори сама) едновременното извършване на удръжки от двете страни би било недопустимо само ако се установи, че в случая институциите на едната държава предприеме събиране на вземане, което вече е реализирано в другата. Доколкото обаче в настоящето производство подобно двукратно санкциониране на едно и също вземане не се установява, то и възраженията в този смисъл са неоснователни.

Основателни обаче се явяват направените от жалбоподателя възражения за изтекла погасителна давност, по отношение на които няма преклузия и същите могат да бъдат наведени пред административния орган, така и в хода на съдебното производство.

Спорните по делото периоди обхващат периодите от 29.06.2018 г. до 30.04.2025 г.. Съгласно чл. 115, ал. 1 КСО вземанията на Националния осигурителен институт за неправилно извършвани осигурителни плащания, неоснователно изплатени парични обезщетения и надзети пенсии и лихвите върху тях се погасяват с изтичане на петгодишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, за която се отнасят. Така при действието на правилото по чл. 115, ал. 1 КСО, за вземанията за 2018 г. давностният срок започва да тече от 01.01.2019 г., и изтича на 31.12.2023 г.; за вземанията за 2019 г. давностният срок започва да тече от 01.01.2020 г., и изтича на 31.12.2024 г.; за вземанията за 2020 г. давностният срок започва да тече от 01.01.2021 г., и изтича на 31.12.2025 г. и пр. Съгласно чл. 115, ал. 5 КСО давността спира да тече при обжалване - докато продължава спорът относно вземането. С подаване на жалба от 09.10.2025 г. срещу Разпореждане № РНП-ЗЕ-4-31- 02055885 от 23.09.2025 г. е настъпило визираното в правната норма обстоятелство, чийто резултат е спиране на давността (решение № 11007 от 02.11.2021 г. по адм. д. № 7357/2021 г., VI отд. на ВАС). С оглед изложеното вземанията за 2018г. и 2019г. се явяват погасени по давност. По отношение на вземанията за периода от 01.01.2020г. до 30.04.2025г. давността не е изтекла към настоящия момент, поради което в тази част възражението е неоснователно.

Предвид горното, съдът намира, че следва да отмени Решение № 3305-40-47/30.10.2025г. на Управителя на НОИ, в частта, с която е потвърдено Разпореждане № РНП-ЗЕ-4-31-02055885 от 23.09.2025г., на длъжностно лице по чл.98, ал.1, т. 2 от КСО, с което на Р. М. Р., ЕГН [ЕГН] е разпоредено да възстанови добросъвестно получените суми за пенсия за периода от 29.06.2018 г. до 31.12.2019 г. в размер на 72,18 лева, поради погасяване по давност, а в останалата част жалбата срещу Решение № 3305-40-47/30.10.2025г., с което е потвърдено Разпореждане № РНП-ЗЕ-4-31-02055885 от 23.09.2025г., с което е разпоредено да възстанови добросъвестно получени суми за пенсия за периода от 01.01.2020 г. до 30.04.2025 г. в размер на 1955,54 лева, следва да се отхвърли

като неоснователна.

Предвид изхода на делото право на разноси имат и двете страни по делото. Жалбоподателката е защитавана от адв. В. по реда на чл. 38, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата, поради което съответстващата на уважената част от иска сума от 18 лева /9,20 евро/ следва да бъде еприсъде на нея. На ответника на основание чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащането на правната помощ вр. чл.37 от Закона за правната помощ вр. чл. 78, ал.8 ГПК, следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Мотивиран от горното, Съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Р. М. Р. Решение № 3305-40-47/30.10.2025г. на управителя на НОИ, В ЧАСТТА, с която е потвърдено Разпореждане № РНП-ЗЕ-4-31-02055885 от 23.09.2025г, с което е разпоредено да възстанови добросъвестно получените суми за пенсия за периода от 29.06.2018 г. до 31.12.2019 г. в размер на 72,18 лева, поради погасяване по давност.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Р. М. Р. срещу Решение № 3305-40-47/30.10.2025г. на управителя на НОИ, В ОСТАНАЛАТА Й ЧАСТ, с която е потвърдено Разпореждане № РНП-ЗЕ-4-31-02055885 от 23.09.2025г, с което е разпоредено да възстанови добросъвестно получени суми за пенсия за периода от 01.01.2020 г. до 30.04.2025 г. в размер на 1955,54 лева.

ОСЪЖДА Териториално поделение на НОИ- С. град да заплати на адв. А. В. - САК, сумата от 9,20 /девет евро и двадесет цента/.

ОСЪЖДА Р. М. Р., да заплати на Териториално поделение на НОИ- С. град разноси по делото в размер на 100 лева.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.